

2012

НАТАЛКА ДОЛЯК ЗАПЛАКАНА ЄВРОПА

Фото люб'язно надано автором

Дебютувавши 2011 року із п'єсою «Гастарбайтерські сезони», Натаалка Доляк стала справжньою фавориткою конкурсу «Коронація слова». І вже наступного року здобула одразу два дипломи в номінації «Романи», а кіносценарій цього роману посів почесне друге місце у номінації.

Тривожні реалії радянського буття й барвисті мрії про закордон... Людмили з чоловіком Миколою вдається вирватися до Фінляндії, де вона пізнає всі «принади» життя біженки. Та найскладніше випробування наготував жінці батько їхньої дитини... Цей роман про зраду та ціну, яку платить кожен, хто до неї причетний...

www.trade.bookclub.ua
www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-5687-6

9 789661 456876

НАТАЛКА ДОЛЯК
ЗАПЛАКАНА ЄВРОПА

НАТАЛКА ДОЛЯК ЗАПЛАКАНА ЄВРОПА

КОЛИ ПРИВАБЛИВИЙ ВОГНИК КРАЩОГО ЖИТТЯ
ЗМІНЮЄТЬСЯ НА НИЩІВНЕ ПОЛУМ'Я

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОВІР'Я

НАТАЛКА ДОЛЯК
ЗАПЛАКАНА ЄВРОПА

Роман

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
Д65

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Сергій Ткачов*
Художник *Олександр Семякін*

ISBN 978-966-14-5687-6

- © Доляк Н. Ю., 2013
- © DepositPhotos.com / Sergey Nivens, Michele Piacquadio, soburn77, Tetiana Vychezhanina, обкладинка, 2013
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2013
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2013

Невигада́на історія

Кажуть, з життя кожної жінки можна написати роман. Бо часом доля конструює такі карколомні сюжети, які жодному письменнику вигадати не до снаги. Але далеко не кожна зважиться написати про себе, адже тут потрібен добрий талант оповідача та неабияка мужність, щоби зрештою оприлюднити написане. Недарма ж, мабуть, жанр «true story» користується такою шаленою популярністю на закордонному книжковому ринку — правда коштує дорого. Вінницька письменниця Наталка Доляк, чию книгу ви щойно розгорнули, має і вроджений талант оповідача, і мужність розповісти свою правду.

Перед вами її реальна історія. Не виловлена з Інтернету, не записана зі слів інших, а пережита авторкою історія. Стрімка, захоплива, часом драматична до сліз, місцями комедійна, як водевіль, сповнена легкого гумору та самоіронії — словом, «фірмовий» авторський стиль Наталки. Кожен, хто вподобав її дебютний роман «Гастарбайтерки», має нагоду і далі залишатися «в темі». Знову зійти з потяга на вокзальній площі десь між Гельсінкі та Стокгольмом, вдихнути на повні груди «західного п'яного повітря» й завмерти перед «розмаїттям кольорів, глянцем небачених донині автомобілів та чистотою гладеньких асфальтово-бруківочних покриттів»...

У центрі оповіді молоде українське подружжя — Микола та Людочка Бабенки. Чоловік має на меті одне — за всяку ціну вирватися зі злиднів пострадянської реальності й оселитися за кордоном. Він не бачить майбутнього в Україні, соромиться своєї рідні, навіть власне ім'я йому не до смаку (за кордоном Микола швидко стане Ніком). Людмила не поділяє життєвих цінностей «Ніка», але... змушена їхати з ним. От тільки молодик не збирається шукати роботу за кордоном,

він воліє жити на допомогу для безробітних. Працюватиме жінка. «Яка ж ти у мене темна. Нічого, окрім свого замурзаного гніздечка, й не бачила», — зневажливо озивається до дружини. Та щоразу нагадує їй: «Ти не вдома!» І наївна, довірлива й залякана чоловіком-тираном Людочка перетворюється на харизматичну, впевнену в собі й дивовижно сильну жінку, якою ми знаємо Наталку Доляк. Нічого дивного. Її такою зробив чоловік.

«Якщо спочатку викличуть тебе, то ріж вени відразу. А якщо мене, то коли всі вийдуть», — наказує він вагітній дружині, щойно відчувши загрозу депортації.

Попри високий рівень життя, численні соціальні гарантії, гарні дороги й усміхнених полісменів — не все за кордоном складається так, як у життєрадісних імпортних серіалах про тамтешніх «домогосподарок», «пліткарок» чи «зачарованих». Іноді вабливий заморський вогник, на котрий метеликами злітаються наші співвітчизники, стає для них нищівним полум'ям. У житті не буває випадковостей. Людина народжується там, де її місце, і скільки б світів вона не пізнала, однаково настане їй час повертати додому. А дім там, де серце.

Звісно, авторка зовсім не мала на меті віднадити українців від омріяних подорожей за кордон, адже тепер, коли над нами не тяжіє «залізна завіса», кожен вільний сам обирати собі майбутнє. І мову, якою говоритимуть його діти.

Наталка Доляк зробила свій вибір. Вона повернулася в Україну і розказала свою історію. Невигадану історію.

Вікторія Гранецька

Нотатки з пам'яті

Десята година ранку...

Час «ікс», час, коли відчиняються універмаги часів Перестройки. Уся робота у Вінниці (Українській РСР, СРСР) тоді зупиняється чи бодай гальмує. Застигають в очікуванні колишніх переможців соціалістичних змагань фабрики та заводи, зникають з-за прилавків огрядні продавчині овочевих магазинів, залишивши напризволяще гнилу капусту та п'яних вантажників; двірники та жеківські працівники зопалу кидають мітлами та лопатами об брудну бруківку; у квартирах та домівках вимикаються телевізори й радіоприймачі, відпускаючи від себе постійних глядачів «Рабині Ізаури» та слухачів «Голосу Америки». Усі ці люди приєднуються до натовпу, де вже в перших рядах тримають оборону фарцівники, спекулянти, перекупники, блатні та «приблатнені». Там кричать, борсаються, штовхаються, махають руками, копають один одного ногами, намагаючись проштовхнути свої тіла у щойно відчинені двері центрального універсального магазину. Народ штурмує цю неприступну фортецю, аби заволодіти дефіцитним крамом. Той, хто опинився під магазином у слушну годину, розмахує в повітрі кипами різноколірних талонів, що їх отримав на роботі на додачу до справжніх грошей. Люди тренують голосові зв'язки вправами на звукосполучення «ху» та «ля», відбиваються від надто настирних сусідів за допомогою заборонених прийомів карате й айкідо.

Удертись до універмагу першими щастить, природно, не всім. Так само не кожен вийде звідти ошчасливлений щойно придбаним міксером, подрібнювачем кави чи іншим непотребом вітчизняного виробництва.

Советська середньостатистична родина висилала на здобування цінних речей і бодай якихось продуктів найвитрива-

лішого — як у фізичному, так і в психологічному сенсі — члена родини. Той займав черги, чесно годинами вистоював їх, читаючи тим часом класиків світової літератури. За кілька кроків до каси гнав додому, волік до магазину все посімейство, щоб побільше взяти, бо в одні руки давали не більш ніж двісті грам, одну пару чи півлітра. Прибігши назад, заготівельник відповідав на питання співгромадян про «Вас тут не стояло» риторичним «Закрий пельку» та набирав у торби харчів, пред'явивши вимогливій і строгій продавщиці сина, дочку, бабусю й дідуся, які мали б побожитися біля святого прилавка, що вони одна родина.

Олег Тимофійович Жужелиця також займався заготівлями харчів після виснажливої роботи на заводі. Наддефіцитні предмети одягу та вжитку привозив із мандрівок. У часи застоїв та застіль швендяти безмежними просторами величезної імперії вважалося заняттям не так престижним, як життєво необхідним. Заводським давали путівки до Ленінграда, Риги, Немирова та П'ятихаток. То в санаторій, то до пансіонату. Товариш Жужелиця хапався за будь-яку можливість рвонуту у далекі далі. Було-бо для кого старатися: мав дочку на порі, Люсю.

Люся Жужелиця, серед друзів просто Жужа, в школі займалася художньою гімнастикою, планувала вступати до педагогічного інституту на козлофак, як називали студенти фізкультурний факультет. Та не судилося. На перших іспитах її завалили, розчищаючи місце для дочки шанованого в місті партбоса. Люда недовго переймалася й на знак протесту подалася до найближчого від її будинку навчального закладу — торговельного технікуму, куди вступила без особливих зусиль.

На останньому курсі технікуму Людочка зустрілася зі своєю долею.

* * *

— На «Термінал»? — запитала Катя, Людчина давня подруга.

«Термінал» — то назва дискотеки, точніше, спочатку назва заводу. Від заводу побудували приміщення, котре проектувалося як ресторан, здавалося в експлуатацію як дитячо-юнаць-

кий клуб, а працювало як дискотека, бо саме танцмайданчик виявився найбільш затребуваним і прибутковим.

— Давай на «Термінал», — погодилася Людочка.

Рвонули... Усе як завжди... Ті самі хлопці, ті самі дівчата, та сама «совецька естрада» й наприкінці вечора на п'ятнадцять хвилин — блок зарубіжки на чолі з Карелом Готтом.

Але...

Люся ненароком у танці штовхнула найкрутішу тьолку не лише «Терміналу», а й усього міста — Сашку Бєвзу.

— Вибач! Тебе звати Саша? Вибач, Сашо, я ненароком, — не від страху, а з ввічливості виправдовувалася Люся.

— Це будеш лікарям казати, — грубо кинула нарвана дівка та, жуючи баблгам¹, схопила Людочку під руку й поволокла за собою надвір.

Увесь дискотечний бомонд припинив танцювати й подався за дівчатами.

Події надворі розгорталися дуже швидко. Вийшовши на терасу, Люся сходу отримала від Саші добрячого стусана, зойкнула від болю та схопилася за передпліччя.

— Сука! — вихопилося в Люсі само по собі.

Вона не вклала у це слово ніякого підтексту. Матюкнулася та й годі... Реакція на біль... Кожен має право...

— Це я сука? — обурилася Саша. Вона довела себе до такого роздратування, що, здавалося, вбила б Люсю на очах у молоді, яка вихлюпнула з приміщення, аби помилуватися двоєм.

— Я не хотіла, — Люся взялася пояснювати Саші, що вона не її конкретно назвала сукою, що вона перепрошує, що випадково штурхнула Сашу, що не хоче битися, що їй боляче, що краще піти потанцювати...

— От бичка, — вигукнула Саша й зацибала навколо Жужі, як професійний боксер.

Біля дівчат зімкнулося коло, спочатку маса німувала, важко дихаючи одним гарячим подихом. Тоді хтось із натовпу гукнув:

— Надери їй зад!

---

¹ Жуйка (з англ.; тут і далі прим. ред., якщо не зазначене інше).

Заклик підхопили інші. Хором загули, зашипіли й загігикали. Людмилі паморочилося в голові, але слова про те, що потрібно надерти зад, спонукали її до активних дій.

«Може, час дати цій дурепі прочухана? Сама бичка репана», — активізувалася ніжна таткова доня і рвонула в атаку. Заняття спортом, що вимагає гнучкості й концентрації уваги, допомогли обійти скам'янілу Сашу, ухилившись при цьому від трьох її ударів, забігти ззаду та прожогом застрибнути боксерці на спину. Жужа обхопила рукою голову Саші, ноги сплела в неї на талії й, удаючи наїзницю, застрибала на спині фаворитки знавіснілого натовпу. Молодь була в захваті. Плескали у долоні, свистіли й закликали Люсю до жорстокості.

— Ввали їй!

Саша метеляла у повітрі руками, але дістати до спаринг-партнерки не могла, бо та виробляла акробатичні трюки, чітко причепившись до ворога ногами.

— Досить! — за кілька хвилин заверещала знеструмлена Саша.

— Давай! Давай! Дери їй волосся! — підбадьорювали з натовпу ті, що очікували справжньої крові.

— Припини! — крик Саші високими нотками розрізав хорівий рев.

Люся, зробивши стійку на руках, вивільнила супротивницю від тілесних пут. Випроставшись, простягла ворогині руку для примирення. Та, бурмочучи, відвернулася від переможниці й почалапала до приміщення «Терміналу».

— Привіт, красуне!

Першою на голос озирнулася Катя. Була впевнена, що звертаються до неї. Відкрила рота, аби відповісти щось влучне, але прозвучала друга частина звернення:

— Навчиш мене таким прийомчиком? — промуркотів незнайомець, і Катя перевела погляд на подругу, яка досі стояла спиною до хлопця й не реагувала на його фрази. Катерина штовхнула Люсю ліктем і широко всміхнулася.

— Звичайно, навчить, такого хлопця гріх чогось не навчити, — Катею почало теліпати, голос її змінився, вона виструнчилась, неправдоподібно вигнувши спину й виставивши вперед

декольтовані груди. Дівчина глипнула на подругу, побачила, що та лишається сумною, й додала: — Шкода, що ми йдемо... додому...

— То я вас проведу, — сказав хлопець у спину Люсі, а Катя, пропалюючи його поглядом, взяла на себе роль тлумачки Люсиних думок.

— Чому б ні, — защебетала. — Страшно йти по нічному місту ніжним створінням на самоті.

— Справа в тому, що це я боюся вештатися темними вулицями. От, думаю, класна охоронниця, може, погодиться мене супроводжувати. Коля, — простяг руку для знайомства, і лише тоді Люся повернулася до нового знайомого.

Коля

Микола з задоволенням розповів Люсі про себе й активно цікавився її життям. Казав, що приїхав із Мурманська, де працював на торговельному судні. Наче з книжки читав, оповідав про море, професію, друзів, інші країни, які, незважаючи на молодий вік, встиг відвідати.

— Греція! Греція! — декламував, сидячи в Люсі на кухні та сьорбаючи гарячий чай. — Там мені сподобалося найбільше. У Греції, уяви, — змінював інтонацію на еротично-інтимну, — уяви лишень: на пляжі, на звичайному міському пляжі дівчата без ліфчиків загоряють. Такі класні! Отакої статури, як у тебе. Маленькі, спортивні, з довгим волоссям. Лежать собі, ні на кого не звертають уваги. Наші хлопці, сміх один, виймають фотоапарат «Зеніт» і давай клацати, але так, ніби море знімають... Потім зробили фотки, то піврейсу було чим зайнятися.

Хлопець задумливо всміхнувся.

— Чим? — поцікавилася Люся.

— Чим іще можуть займатися хлопці, відірвані на шість місяців від землі з усіма її принадами.

— Ти також дрович?

— Ні! — гордо відповів юнак, та Люся відчула брехню. — Мені цього не треба було, — поміркував. — На мене було кому западати.

— Ви ж без принад півроку... — не второпала Люся.

— На борту було дві жінки, — Микола говорив пошепки, хоча в квартирі окрім них нікого не було. — Одна — куховарка, інша — лікарка. Ну, до лікарки не підходь. Капітанова пасія. Йому в рейсах було не скрутно. З такою кралею... Висока, ноги від вух ростуть, білява, пихата до безбожності, вдягнена, як лялечка. Капітан із неї пилинки здував. Був у нас іще санітар. То він усю роботу лікарську виконував. Я сумніваюся, чи Галка взагалі мала диплом медика, — задумався, ніби лише зараз про це здогадався.

— А інша? — поцікавилася Люся.

— Інша — тьотя Вера. З кухні.

— Тьотя?

— Ну так, тьотя. Їй тоді було років п'ятдесят, не менше. Стріляна морська вовчиця. Усе життя на суднах. Варила так собі. А вже як хто їй сподобався, той не дрович на саморобні еротичні фотокартки.

— Тобто? — ніяк не могла в'їхати у сказане дівчина.

— Я б чогось поїв, — Коля волів уникнути пояснень.

— Варимо вушка? — весело прощобетала Жужа й побігла на кухню.

— Вушка? — не второпав Коля.

— Макарони! — почувся Жужин крик.

* * *

Люся вмощувалася спати, батьки бачили другий сон, а може, й третій, як задзвонив телефон. Подивилася на годинник. Перша ночі. Завтра на дев'яту на практику, до книгарні. «Якщо це Катька, я її приб'ю», — подумала й подріботіла у коридор до телефону.

— Алло! — незадоволено прошепотіла.

На тому кінці дроту мовчали.

— Алло! Хто це? — нервувала, дивлячись на зачинені двері до батьківської спальні.

— Я кладу слухавку, — й одразу виконала погрозу.

Постояла хвильку й посунула до свого дивана. На півдорозі знову задзенчало, Люся в один стрибок підскочила до апарата з дисковим набором та приглушено гаркнула:

— Да!

— Я з нею спав, — подав голос Микола.

— Із ким? — більше автоматично, ніж зацікавлено, запитала Люся. — З ким ти спав, Колю? — роздратовано перепитала. Замість відповіді — мовчанка. — Та мені все одно, з ким ти там спав, а з ким ні. Знаєш... ти мені більше не дзвони... Ти не в моєму смаку... Вибач...

— З тьотью Верою, — Коля ніби не чув, що йому говорить Люся. — Вона хоч стара, та нас, молодих, любила. Хто їй сподобається, то може й не турбуватися.

— Колю! — благально промовила дівчина. — Мені до цього немає ніякого діла! Хоча ні, мені смішно, як уявлю собі, що ти злягаєшся зі старою бабою. Б-р-р-р.

— Я хочу, щоб ти знала про мене все, — наполегливо повідомив.

— Навіщо?

— Бо я тебе кохаю.

— Та невже? — Люсі залоскотало внизу живота. — І що далі?

— Я стою під твоїм будинком...

— То стій.

— Мені немає куди податися...

— До чого тут я?

— А ти двері відчини... Старі вже сплять?

— Вони не старі.

— Ну, предки...

— Вони мама й тато... Так, сплять, — мовила ніжніше. На роздуми пішла мить. — Піднімайся!

* * *

— Гайда на Пироговку. Там живе дядько мого знайомого. Старий поїхав на дачу. А Славко мені ключики дав, — Микола хизується зв'язкою ключів.

Літературно-художнє видання

ДОЛЯК Наталка
Запакана Європа
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *К. В. Шаповалова*
Відповідальний за випуск *Т. М. Кукова*
Редактор *О. М. Хвостова*
Художній редактор *Н. В. Переходенко*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *М. М. Чемерис*

Підписано до друку 02.08.2013. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 15,12.
Наклад 5000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
у друкарні «Фактор-Друк»
61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51
Тел.: + 3 8 057 717 53 57

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб «Клуб Сімейного
Дозвілля»»

61140, г. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел./факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Одеський підрозділ

65063, м. Одеса, вул. Арміїська, 8-В
тел. +38 (048) 776-07-67
e-mail: odessa@bookclub.ua

ЗАПОРІЖЖЯ

ФОП Савчук Ю. Д.
69057, м. Запоріжжя, вул. Новобудов, 3
Тел.: +38 (050) 347-05-68
e-mail: vega_center@i.ua

ДОНЕЦЬК

ТОВ «ВКФ «Універсальний бізнес»»
83096, м. Донецьк, вул. Куйбишева, 131-Г
Тел.: +38 (062) 345-63-08
+38 (062) 348-37-92
+38 (062) 348-37-86
e-mail: ksd@kreda.net.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Доляк Н.

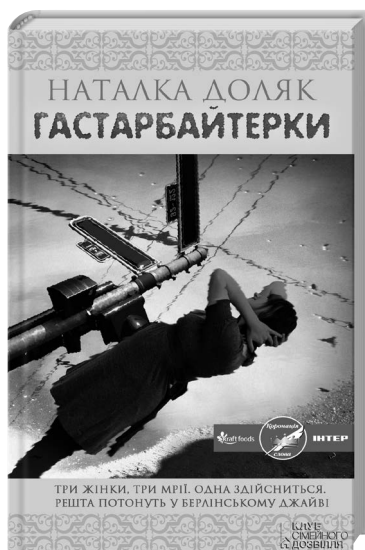
Д65 Заплакана Європа : роман / Наталка Доляк ; передм.
В. Гранецької ; худож. О. Семякін. — Харків : Книжковий
Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2013. — 288 с. : іл.

ISBN 978-966-14-5687-6

Поїхавши шукати кращої долі за кордоном, Людочка Бабенко була готова на все: жити у злиднях, важко працювати і, як виявилось, зрадити коханого чоловіка. Ще вчора такий милий Нік перетворився на справжнього деспота і погрожує забрати в неї дитину, позбавити радості материнства...

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР

ТРИ ЖІНКИ. ТРИ МРІЇ. ЗДІЙСНИТЬСЯ ЛИШЕ ОДНА

Вчителька німецької Галина й гадки не мала, що під старість закрутить роман із колишнім однокласником і, ставши тягарем для дорослого сина, шукатиме долі та євро в Німеччині. Та краще вже працювати прибиральницею в домі берлінської багатійки, аніж у рідній школі...

Колишня танцівниця Наталка називає своє гастарбайтерство берлінським джайвом: нові краєвиди, одружені чоловіки, наші та іноземці, — закордонне життя вирує, а вона все плекає свою мрію всиновити сирітку...

У Лариси дитинка вже є, а от утримувати її матері-одиначці не до снаги. Виховуючи вередливих маленьких німчиків, вона засинає і просинається з єдиною думкою — побачити і притиснути до серця свого сина, а не чужого...

